

**Sayın Bakanım,
Sayın Başkan,
Sivas Ticaret ve Sanayi Odası'nın Değerli Başkanları ve Meclis Üyeleri,
Meclisimizin Değerli Üyeleri,
Meclisimizin Saygıdeğer Onur Üyeleri,
Değerli Misafirler ve
Kıymetli Medya Mensupları,**

Ocak ayı meclis toplantımızda görüşlerimi sizlerle paylaşmadan önce hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Milli Savunma Bakanımız Sayın İsmet Yılmaz, "Savunma Sanayisinde Kendine Yeterli Bir Türkiye Vizyonu ve Bu Alandaki Gelişmelerin Ekonomimize ve Geleceğimize Katkıları" konulu bu ayki meclis toplantımıza katılarak bizleri onurlandırdınız, zat-ı âlinize teşekkür ediyorum, hoş geldiniz.

Sayın Bakanım, çok uzun zamandır bir Milli Savunma Bakanımız'la Meclisimizde birlikte olmadığımızı dikkate aldığımızda; zat-ı alinizin bugün burada biz sanayicilerle birlikte olmasını çok anlamlı ve değerli bulduğumuzu özellikle ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Sivas Ticaret ve Sanayi Odası'nın Sayın Meclis ve Yönetim Kurulu Başkanları, Değerli yönetim kurulu ve meclis üyeleri, kısa bir aradan sonra sizlerle bu sefer kendi evimizde beraber

olmaktan büyük bir mutluluk duyduğumuzu ifade ediyor, hepimize 'hoş geldiniz' diyorum.

İstanbul Sanayi Odası olarak odalar arasında işbirliği ve dayanışmanın artmasına büyük bir önem veriyoruz. Bunun yanı sıra, Türkiye'nin bir bütün olarak sanayileşerek kalkınmasına hizmet etmek amacıyla başlattığımız geleneksel Anadolu ziyaretlerinde, geçtiğimiz Ekim ayındaki durağımız Sivas'tı.

Cumhuriyetimizin temellerinin atıldığı Sivas'ta unutamayacağımız bir konukseverlik görürken, karşılıklı yaptığımız görüşmeler bizler için yeni ufukların doğmasına vesile olmuştu.

İki oda arasında yapılan görüşmelerden güçlü birliktelikler ve dostluklar çıkacağına dair inancımı Sivas'ta ifade etmiştim. İşte bugün Sivas Ticaret ve Sanayi Odası ile burada gerçekleştirmekte olduğumuz ve Oda olarak çok nadir yaptığımız meclis toplantısı, bu inancımı teyit etmektedir.

Bu inanç eşliğinde iki oda arasındaki dostluğu ve kardeşliği perçinleyecek olan bir işbirliği protokolünü, Sivas Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Değerli Dostum Osman Yıldırım'la imzalayacağız.

Ekim ayındaki örnek ev sahiplikleri nedeniyle tüm Sivaslı dostlarımıza bir kere daha teşekkür ederken, değerli dostlarımızla başlattığımız işbirliğinin etkili ve verimli sonuçlar doğuracak şekilde devam etmesini dilediğimi burada özellikle ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Ana gündem maddemizle ilgili düşüncelerimi sizlerle paylaşmadan önce ülkemizin ve dünyanın gündemindeki bazı konulara değinmek istiyorum.

Petrol fiyatlarındaki düşüşün dünyada yarattığı heyecanın yerini, bir başka gelişmenin yarattığı heyecan almış durumda.

Avrupa Merkez Bankası enflasyon oranındaki düşüş eğilimini durdurmak amacıyla Mart 2015 itibariyle aylık 60 milyar Euro büyüklüğünde, “genişletilmiş varlık alım programı” başlatılacağını açıkladı.

Programın Eylül 2016 sonuna kadar devam ettirilmesinin planlandığı ve enflasyon eğiliminde kalıcı bir düzelme gerçekleşinceye kadar sürdürüleceği de ifade ediliyor. Programın sonuna kadar sürdürülmesi halinde Avrupa Merkez Bankası varlıkları 1 trilyon 140 milyar Euro’ya kadar yükselecek.

Burada çok önemli bir noktaya dikkat çekmek istiyorum: Avrupa Merkez Bankası, Almanya’nın muhalefetine rağmen beklentilerden çok daha geniş bir parasal genişleme programı açıklayarak yeni bir dönemin başlangıcına imza atmıştır.

Bu başlangıca dikkat çekerken, Euro bölgesi yeni yıla çok zayıf bir büyüme temposu ve derinleşme riski taşıyan bir deflasyonist eğilimle başlamıştır. Ekonomideki bu risklere değinirken, son seçimlerle birlikte giderek artan ve Avrupa Birliği’nin genelini etkileme potansiyelini taşıyan Yunanistan odaklı siyasi belirsizliğe de burada özellikle dikkat çekmek istiyorum.

Euro Bölgesi'nin içinde bulunduğu sorunların kökeninde demografik baskılar, işgücü piyasası katılıkları, yüksek borçluluk düzeyleri gibi ciddi yapısal nedenler bulunmaktadır. Çok net ifade edecek olursam, sorunlar yalnızca para politikasına havale edilerek çözülemez. Esas olan yapısal reformlara önem verilmesidir. Bu bağlamda parasal genişlemenin yaratacağı rehavet ya da politik kaygılara bağlı olarak hükümetlerin yapısal reformları geciktirme olasılığı hiç kuşkusuz önemli bir risk unsurudur.

Gelişmekte olan ülkeler de yeni yıla sorunlu başlıyor. Küresel talepteki zayıflığın yanı sıra bazı ülkelere emtia fiyatlarındaki düşüşün sonucu olarak, bu yıl gelişmekte olan ülkeler 2014'e kıyasla daha yavaş büyüyecektir. Bu gelişmede dünyanın en büyük emtia ithalatçılarından biri olan Çin'deki ekonomik yavaşlama da önemli bir role sahip.

2014'ün en önemli gelişmesi olan petrol fiyatlarındaki azalmanın borç düzeyi yüksek bazı enerji şirketlerini zora sokmasına karşın genel itibariyle küresel büyümeyi desteklemesi bekleniyor.

Bu dışsal unsurlar eşliğinde ülkemiz ekonomisindeki bazı gelişmelere bakacak olursak: 2013'te 18,5 milyar TL olarak gerçekleşen bütçe açığı 2014'te 22,7 milyar TL'ye yükselmiş, bununla birlikte 33,3 milyar TL olan bütçe açığı hedefi tutturulmuştur. Bütçe hedeflerinin olumlu yönde aşılması elbette sevindirici bir gelişmedir.

2014 bütçe verileri kamu maliyesinin Türkiye ekonomisinin en sağlıklı yönlerinden biri olduğunu teyit ederken, bütçe

hedeflerinin tutturulması sayesinde kamu borç yükünün hafif kalması ve kamu sektörünün yurtiçi tasarruflara ve dış dengelere olumlu katkısının sürmesi bekleniyor.

Kamu maliyesindeki bu sağlamlık ve avantajın önümüzdeki dönemde sanayimizi ve yatırımları destekleyecek şekilde kullanılmasının ekonomimiz ve ülkemiz için yararlı sonuçlar doğuracağını burada özellikle ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Avrupa Merkez Bankası'nın açıkladığı varlık alımına dayalı parasal genişleme programının Türkiye ekonomisini ne ölçüde etkileyeceği büyük bir merak konusudur. Bu konuda öngörü yapmak için henüz erken olmakla birlikte ekonomik aktivite açısından kritik rol oynayan sıcak para hareketlerinde artış olması muhtemeldir. Ancak Euro'nun aşırı değer kaybetmesinin ihracatımız ve cari açığımız açısından olumsuz sonuçları olacağını da burada hatırlatmak isterim. Öte yandan; Avrupalı üreticilerin rekabet ettiği pazarlarda onlarla rekabet ederken bizim ihracatçılarımızın zorlanacağını da burada vurgulamak istiyorum.

Ekonomimizdeki büyümeye değinecek olursam; 2015 yılında enflasyon görünümü ve satın alım gücündeki görece iyileşme sonucu iç talepte beklenen kademeli canlanma ile birlikte, büyümenin yüzde 3,5 civarında gerçekleşmesini beklemek şimdilik makul görünüyor.

Son olarak önemli gördüğüm bir konuya dikkat çekmek istiyorum. Dünya Bankası'nın *Küresel Ekonomik Beklentiler*

2015 Raporu, gelişmekte olan ÷lkelerin para politikalarını ve d÷viz kuru politikalarını yeni ve daha zorlu mali koşullara uyarlamaları gerektiğine değiniyor. Bu bağlamda bazı gelişmekte olan ÷lkeler mali olanaklarını yeniden inşa etmek zorunda kalacak.

İşte bu noktada, sanayicilerimizin, alternatif finansman kaynaklarını kullanma konusunda, muhafazakârlığı bir kenara bırakarak bono, tahvil, halka arz, uzun vadeli finansman, ortaklıklar, risk y÷netimi ve hedging gibi farklı araçlardan yararlanma yollarını da araştırarak bunları mutlaka kullanması gerektiğine inanıyorum.

Son gelişmeleri ve riskleri dikkate aldığımızda endişelerimiz daha da artıyor, ç÷nkü risklerin boyutu yükseliyor. Çapraz kurdan ciddi zararlar yazılacak. O halde başka alanlarda olduğu gibi finansman konusunda da bir inovasyona acilen ihtiyaç duyulmaktadır.

Öyle ki, firmalarımızın finansman gideri faaliyet kârının yüzde 53'üne çıkmış ise, finansal inovasyon konusunda yeni bir d÷şünce ve bakış açısına yönelmemiz gerekiyor. Yani siz inovasyonla yeni bir ürün de üretseniz elde ettiğiniz gelirin büyük bir bölümünü finansmana harcarsanız burada büyük bir sorun var demektir. İşte tam da bu nedenle finansal inovasyon biz sanayiciler için son derece önemli.

Sayın Bakanım, Sayın Başkan, Değerli Meclis Üyeleri ve Kıymetli Konuklar,

Ülkemizin ve dünyanın gündemindeki bazı konulara kısaca bu şekilde değindikten sonra şimdi ana gündem maddemizle ilgili görüş ve düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Dünya her alanda olduğu gibi, savunma sanayi, güvenlik, savaşların doğası ve stratejileri konularında da büyük bir değişim yaşıyor.

Soğuk savaş sonrasında askeri teknolojinin ve taktiklerin dönüştüğüne tanık olduk. 1991 yılında yaşanan Körfez Savaşı, yeni askeri teknolojilerin yaygın olarak kullanılmaya başlandığı ilk savaş oldu. Bu savaş, kitlemel ordular ve cephe savaşı üzerinden değil, ağır kayıplar verdiren hava saldırıları, hassas güdümlü füzeler, radar sistemleri gibi teknolojik sistemler ve silahlar üzerinden yürütüldü.

Bunun yanı sıra temel çatışma biçimi de değişti. Uluslararası savaşlardan ziyade iç savaşlar ve bu iç savaşlara uluslararası aktörlerin yaptığı müdahaleler dikkat çekiyor.

Burada önemli olan husus; Kuzey Kafkasya'dan Afganistan'a, Nijerya'dan Gazze'ye uzanan çatışmalar ile İkiz Kuleler ve Paris'teki insanlık dışı son terör saldırısındaki temel dinamiklerin geleneksel tanımlarla açıklanamamasıdır.

Bu gelişmeler geleneksel tanımlarla açıklanamazken, Dünya Ekonomik Forumu'nun son *Küresel Risk Raporu*, giderek gerginleşen dünyaya işaret ediyor. Küresel risklerin en başında savaşın yer aldığına da vurgu yapıyor.

Savaş riski yükselirken, insanlık tarihinde, eşine daha önce rastlanmayacak şekilde güvenlik kaygısının en fazla olduğu ve en çok güvenlik önleminin alındığı bir dönemden geçtiğimizi de burada özellikle ifade etmek istiyorum.

Güvenlik ve yeni savaşlar endişesinin küresel ölçekte olduğu kadar içinde bulunduğumuz coğrafyada da giderek arttığı bir dönemde savunma sanayimiz ortaya büyük başarı hikâyeleri koymaktadır. Savunma helikopteri ATAK, gemi projesi MİL-GEM, millî tank projesi ALTAY ve yerli insansız hava aracı ANKA önde gelen başarı hikâyeleridir. Bu başarı hikâyeleri bizlerin yoğun ilgisini çekerken millî gurur vesilesi de olmaktadır.

İstanbul Sanayi Odası olarak, ülkemizin bu alandaki başarıları önümüzdeki yıllarda daha ileriye götüreceğine inanıyoruz. İşte bu noktada, Sayın Bakanımız'ın bu konudaki düşüncelerini büyük bir ilgi ve heyecanla dinleyeceğimizi zat-ı alileriyle paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Biraz önce de ifade ettiğim gibi, sahip olduğu stratejik konum, içerisinde yer aldığı coğrafi bölgede süregelen istikrarsızlıklar

nedeniyle, savunma sanayinin ülkemiz açısından vazgeçilmez bir önemi bulunmaktadır.

Savunma sanayi, yalnızca ülkenin iç ve dış güvenliği değil aynı zamanda endüstriyel gelişimi için de büyük bir öneme sahiptir.

Öte yandan savunma sanayini yalnızca silah-mühimmat, askeri araç üretimi olarak düşünmememiz gerekir. Bu sektörü, savunma ile ilgili ihtiyaçların karşılanması için yürütülen ticari faaliyetler; savunma sistemlerine yönelik Ar-Ge faaliyetleri; bina inşaat faaliyetleri; gıda, giyim, sağlık, lojistik gibi çok daha geniş alanı kapsayan bir organizma olarak düşünmemiz gerektiğine inanıyorum.

Gelişmiş ülkelerde savunma sanayinin hem yarattığı üretim talebi, hem de teknolojik geri beslemeler yoluyla makine, kimya, tekstil, otomotiv, bilişim teknolojileri, inşaat, gemi endüstrisi gibi birçok sanayi alt sektörüne önemli katkıları olmaktadır.

Örneklerle ifade edecek olursam; internet ve iletişim teknolojileri, lazer ve roketlerde sürtünmeyi önleyen teflon yüzey kaplaması gibi pek çok teknolojik yenilik, ilk önce savunma sanayisinde ortaya çıkmış, daha sonra ise sivil sanayide kullanılarak günlük yaşamımıza dahil olmuştur.

Ne mutlu bizlere ki, askeri endüstri ile sivil endüstri arasındaki değer yaratan ilişkiye artık ülkemizde de tanıklık etmekteyiz.

ASELSAN ve TUSAŞ gibi dünyanın en büyük 100 savunma sanayi firması içerisinde yer alan firmalar başta olmak üzere stratejik öneme sahip KİT'lerimizin yanı sıra, sayısı giderek artan özel sektör firmalarıyla yerli savunma sanayi üretimimiz büyümeyi sürdürüyor.

Özellikle son 10 yıldır anlamlı bir büyüme gösteren savunma sanayimiz, teknoloji altyapısını ürüne dönüştürerek Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ihtiyaçlarını yurt içinden sağlama yönünde yol almaktadır. Savunma sanayimizde 15 yıl öncesinde yüzde 25'in altında olan yerlilik oranı bugün yüzde 55'e kadar yükseltmiştir. Önümüzdeki süreçte teknoloji geliştirme ve Ar-Ge alanında yoğunlaştırılacak yatırımlarla bu oranın daha da arttırılması büyük önem arz ediyor.

2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı'nda ithal bağımlılığı yüksek olan stratejik alanlarda Ar-Ge teşvikleri ve TÜBİTAK projelerinde öncelikli sektörlerden birinin savunma sanayi olarak belirlenmesi bu bağlamda son derece önemli.

Öte yandan, Milli Savunma Bakanlığımızın "savunma sanayisinde kendine yeterli bir Türkiye vizyonu ile Savunma Sanayi Müsteşarlığı'nın, yerli sanayi altyapısından yararlanmayı temel politika olarak belirlemesini, İstanbul Sanayi Odası olarak takdire şayan bulduğumuzu burada sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Savunma Sanayi Müsteşarlığı savunma sanayi projelerini yürütmek üzere geçmişten bugüne teşvik ve destekleriyle ürün ve teknoloji geliştirme konusunda önemli bir rol oynamaktadır.

Bu amaçla çıkarılan teşvik yasaları, üniversite-sanayi işbirlikleri ve kurulan teknokentlerle birlikte sektör, yurtdışı pazarlara da açılmıştır. Gelineen noktada savunma ve havacılık sanayi; ürün ve teknoloji geliştirme harcaması en yüksek sanayi sektörü konumundadır. Bir rakamla somutlaştıracak olursam; 2010-2013 döneminde bu alana yönelik harcama 3 milyar doları geçmiş, bu harcamanın neredeyse dörtte üçü proje teşvik desteğiyle gerçekleşmiştir.

Bu teşvikler sayesinde savunma sanayimiz emin adımlarla büyürken, son dört yılda savunma sanayimizin cirosu da yüzde 65'in üzerinde artış göstermiş ve 2013'te 5,1 milyar dolara yaklaşmıştır. Sektörün siparişlerinde görülen artış da yakalanan canlılığın devam edeceğini işaret ediyor.

Bu duruma eşlik edecek biçimde, sektörün ihracatı 2013'te 1,6 milyar dolara yaklaşırken, sektör net ihracatçı konuma yükselmiştir. Savunma sanayimizin böylece ülkemizin cari açığına da olumlu yönde katkı yapmaya başlaması bir başka sevindirici gelişmedir.

Sayın Bakanım,

Bu süreçte, sahip olduğu nitelikli insan gücü, sayısı 40'ı geçen üniversiteleriyle, Türkiye'de en çok Ar-Ge merkezinin bulunduğu şehir olma özelliğiyle İstanbul'un bu alanda önümüzdeki yıllarda büyük bir role kavuşacağına inanıyoruz.

Biz İstanbul Sanayi Odası olarak, 2013 – 2016 Çalışma Programımızda da belirttiğimiz gibi, savunma sanayisinde nitelikli firmalar aracılığıyla İstanbul ve hinterlandının en önemli üretim merkezi olması için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

İstanbul Sanayi Odası üyesi firmaların savunma sanayimize katkısını silah-mühimmat, askeri araç üretimiyle sınırlı görmememiz gerekir. Bunların yanı sıra üşütmeyen, terletmeyen ve su geçirmeyen kumaşlarıyla giyim; her türlü iklim ve coğrafya koşullarına dayanıklı bot ve diğer ürünler; gıda; sağlık, kimya, mobilya ve tekstil gibi çok geniş bir alanda da firmalarımızın, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin ve savunma sanayimizin ihtiyaçlarını yetkinlikle karşılayacak potansiyele sahip olduğuna yürekten inandığımızı burada özellikle ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Önümüzdeki dönemde savunma alanında gelişmiş ülkelerin savunma bütçelerindeki düşüş nedeniyle sektörün büyük oyuncularının gelişmekte olan pazarlarda daha fazla faaliyet

göstermeleri bekleniyor. Bu durum, firmalarımızın daha yüksek bir rekabetle karşı karşıya kalacağı anlamına geliyor.

Dolayısıyla sektörün son yıllarda sağladığı gelişmeyi aralıksız sürdürebilmesi için ürün çeşitliliğini arttırma, verimlilik artışı yoluyla daha uygun fiyatlarla yeni pazarlara açılma, teknoloji transferi ve yabancı ortaklıklar gibi konulara daha fazla odaklanması gerekmektedir.

Son olarak önemli gördüğüm bir hususa tekrar değinecek olursam; savunma sanayimiz yerli ve kaliteli ürüne ihtiyaç duyarken sanayicilerimiz de bu alandaki fırsat ve imkânlardan istifade etmek istiyor.

Bu açıdan Milli Savunma Bakanlığı Bütçesine baktığımızda; yaklaşık 22 milyar lira olan 2014 bütçesinin yüzde 41'ini mal ve hizmet alımı giderleri oluşturmuş. İşte bu alandaki imkânları sanayicilerimizin iyi değerlendirebilmesi için doğru ve bilinçli bir yönlendirmeye ihtiyaç olduğunu burada sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu bağlamda, savunma sanayimizdeki bürokrasimiz ile özel sektörümüzün, birbirini tamamlayan unsurlar olarak, yoğun bir işbirliği ve iletişim içinde olmaları büyük bir önem taşıyor.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Ana gündem maddemizle ilgili düşüncelerimi bu şekilde ifade ettikten sonra bir bilgiyi şimdi sizlerle paylaşmak istiyorum.

İstanbul Sanayi Odası Meclis Başkanlık Divanı, Yönetim Kurulu ve Meclis Üyeleri olarak ekonomi ve sanayideki güncel

gelişmeleri konuşmak, sanayinin sorunlarını değerlendirmek amacıyla bir grup meclis üyemizle birlikte Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Fikri Işık ile 21 Şubat 2015 Cumartesi günü tekrar bir araya geleceğiz.

Toplantıya hangi meslek komitelerinin katılacağı bilgisini ilerleyen günlerde sizlere duyuracağımızı ifade ederken; siz değerli meclis üyelerimizden bu toplantıya daha yüksek bir katılım beklediğimizi de burada sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanlar, Değerli Meclis Üyeleri ve Kıymetli Konuklar,

Savunma sanayisi dâhil olmak üzere sanayisi gelişmiş bir ülkenin insanı mutlu ve huzurludur. Sayın Bakanımızın “Türkiye’yi daha güçlü bir şekilde gelecek nesillere bırakmak istiyoruz” ifadesini önemli bulduğumu vurgulayarak sözlerimi noktalarken; Milli Savunma Bakanımız Sayın İsmet Yılmaz’a ve değerli konuklarımıza tekrar hoş geldiniz diyor, hepinizi, şahsım ve yönetim kurulumuz adına bir kere daha saygı ve sevgiyle selamlıyorum.